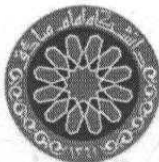


سلسلہ درس ہامی خارج فقہ آیت اللہ مہدوی کنی قدس سرہ

نماز حمد

تسلیم تنظیم
سید احمد سجادی و عبدالحسین تودہ فلاح



انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: سلسله درس‌های خارج فقه آیت‌الله مهدوی کنی (تألیف): نماز جمعه

تحقیق و تنظیم: سید احمد سجادی و عبدالحسین توده فلاح

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

صفحه‌آرا و ویراستار ادبی: رضا عبداللہی بجندی

طراح جلد: محمد روشنی

نمایه‌ساز و ناظر نسخه‌پردازی و چاپ: رضا دیبا

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۳۹۹

قیمت: ۳۲۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۸۳۴-۶

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۶۶۹۷۳۲۱۱

فروشگاه کتاب صادقی: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه

سندوق پستی: ۱۵۹-۱۴۶۵۵ کد پستی: ۱۴۶۵۹۴۳۶ تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۳

E-mail: pub@isu.ac.ir, ketabesadiq.ir

سرشناسه: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۰۰ - ۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور: نماز جمعه: سلسله درس‌های خارج فقه آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

تحقیق و تنظیم: سید احمد سجادی و عبدالحسین توده فلاح

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۲۳۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۸۳۴-۶

موضوع: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۳ - وعظ

موضوع: نماز جمعه

موضوع: نماز جمعه - احادیث

موضوع: فقیهان - دیدگاه درباره نماز جمعه

شناسه افزوده: سجادی، سیداحمد، ۱۳۵۳ - گردآورنده

شناسه افزوده: توده فلاح، عبدالحسین، ۱۳۴۲ - گردآورنده

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده‌بندی کنگره: BP ۱۸۷/۵

رده‌بندی دیوبی: ۲۹۷/۳۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۷۵۱۳۷

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۵	 جزئیات سر
۷	 مقدمه
۹	 پیشگفتار
۱۳	 فصل اول: تاریخچه جماعتی نماز جمعه
۱۳	 دیدگاه آیت الله بروجردی پیرامون نماز جمعه
۱۵	 نماز جمعه در عهد انمه (ع) برادر حضرت علی (ع)
۱۷	 «استحسان» در استنباط احکام شرع مقدس و اسباب ندارد
۱۷	 نمونه‌ای از حضور انمه اطهار (ع) در جماعات و جمعه حکام زمان خود
۱۷	 نمونه‌ای دیگر از تقیه انمه اطهار (ع) در خیابان خاوه
۱۹	 برخی ابعاد اجتماعی و جغرافیایی نماز جمعه
۲۰	 شواهد تاریخی
۲۳	 فصل دوم: ضرورت بررسی فتاوی فقهای صدر
۲۷	 فصل سوم: نظری به مفهوم اجتهاد نزد اهل سنت
۲۷	 در مقام حکومت و اجرای احکام، اعتبار مصالح به نحوی دخیل است
۲۸	 نظری به استحسان و استصلاح در حکومت
۳۱	 تفاوت قیاس با مصالح مرسله و استصلاح
۳۵	 فصل چهارم: شرایط وجوب نماز جمعه در زمان حضور امام (ع) و در زمان غیبت
۳۷	 بررسی اطلاق آیه نماز جمعه

۴۱	ذکر شرط یا محقق موضوع؟
۴۳	توضیح نظر آیت الله بروجردی
۴۵	نقد نظر آیت الله بروجردی
۴۷	یک نکته مهم
۵۱	فصل پنجم: بررسی روایات مربوط به نماز جمعه
۵۱	روایت اول
۵۳	روایت دوم
۵۴	روایت سوم
۵۵	روایت چهارم
۶۱	فصل ششم: بررسی نظر علامه مجلسی در بحار الأنوار
۷۷	گفتار صدوق در امالی
۸۰	وقت خطبه نماز جمعه
۸۰	جایگاه اذان و اقامه در نماز جمعه
۸۱	تذکری پیرامون اهمیت نماز جماعت
۸۵	فصل هفتم: بررسی نظر شهید ثانی درباره شرایط و وجوب نماز جمعه
۹۳	فصل هشتم: بررسی دلالت آیه نماز جمعه
۹۷	تحقیق در مفهوم اذای شرطیه در آیه نماز جمعه
۱۰۴	وجوب نماز جمعه از منظر روایات
۱۰۹	فصل نهم: آیا حضور امام معصوم (علیه السلام) در نماز جمعه شرط است؟
۱۰۹	نظر آیت الله بروجردی
۱۱۶	نظر شیخ الطائفه در کتاب الخلاف
۱۲۴	نظر ابن ادریس
۱۲۵	فصل دهم: بررسی و نقد ادله قائلین به اشتراط حضور امام معصوم (علیه السلام)
۱۳۳	استدلال آیت الله بروجردی

نقد استدلال آیت الله بروجردی	۱۳۴
روایت سماعه بن مهران	۱۳۷
روایت دیگری از سماعه	۱۴۲
روایت مذکور در کتاب دعائم الاسلام	۱۴۷
روایت کتاب اشعثیات (جعفریات)	۱۴۹
چند روایت دیگر	۱۵۰
رد استناد به این روایات	۱۵۱
فصل یازدهم: روایات صحت نماز جمعه در زمان غیبت و رد مناقشه آیت الله بروجردی ..	۱۵۳
روایت اول	۱۵۶
روایت دوم	۱۵۶
روایت سوم	۱۵۷
روایت چهارم	۱۶۱
روایت پنجم	۱۶۲
روایت ششم	۱۶۳
روایت هفتم	۱۶۵
روایت هشتم	۱۶۶
حدیث نهم	۱۷۰
ولایت فقیه	۱۷۲
نقد نظر آیت الله بروجردی	۱۷۴
اشکال اول	۱۷۴
اشکال دوم	۱۷۵
فصل دوازدهم: دیدگاه حاج شیخ عبدالکریم حائری	۱۷۹
نقد دیدگاه حاج شیخ عبدالکریم حائری	۱۹۰
فصل سیزدهم: آیا «تخیر» ابتدایی است یا استمراری؟	۱۹۷
نظر حاج شیخ عبدالکریم حائری	۱۹۸

- ۲۰۳..... نقد نظر حاج شیخ عبدالکریم حائری
- ۲۰۶..... اطلاق ادله لبی قابل استناد نیست
- ۲۱۳..... فصل چهاردهم: شرط تعداد نمازگزاران در نماز جمعه
- ۲۱۵..... وظیفه امام جمعه هنگام پراکنده شدن مردم و سقوط نصاب چیست؟
- ۲۲۳..... جمع‌بندی و خلاصه نظر استاد
- ۲۲۷..... مناجات و مأخذ
- ۲۳۳..... نمایه

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم، سوره مبارکه النمل، آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

رساله و مأموریت دانشگاه امام صادق (علیه السلام) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای امام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعین شده) است. اثربخشی علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخگویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی، و تربیت اسلامی به عنوان يك اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش بپردازد و بر این باور است که علم توأم با تزکیه نفس می تواند هریک از اینها را در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می توان مقوله ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می یابد؛ زیرا که «علما بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشند، عاملی سبک ساز خواهند بود که سازمان و هویت جامعه را متاثر و دگرگون می سازد.

از سوی دیگر «سیاست ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند - نه برعکس - این منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست ها در گرو انجام پژوهش های علمی و بهرمندی از نتایج آن هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، را به این اصلی جریان های فکری و اجرایی به حساب می آیند و نمی توان آینده درخشانی را بدون توانایی های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) درواقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم اکنون ثمرات نیکوی آن در

فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، رزبان سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن فزاینده شدن تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (علیه‌السلام) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت (ان شاء الله).

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه